

20 Απριλίου 2014

Η Ανάσταση του Ιησού-Έθιμα & Παραδόσεις

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο: chiosfoto.blogspot.com

Πασχαλινά έθιμα την ημέρα της Ανάστασης

Η Ανάσταση του Ιησού

Ξημερώματα του Μεγάλου Σαββάτου οι εκκλησίες στολίζονται με δαφνόφυλλα.

Μόλις ο παπάς πει: «Ανάστα ο θεός κρίναι την γην» αρχίζει να τα σκορπίζει στην εκκλησία.

Κι ενώ οι γυναίκες μαζεύουν τα δαφνόφυλλα -με αυτά θα διώχνουν τα ποντίκια-,

οι καμπάνες χτυπάνε με δύναμη.

Στην Κορώνη, όσοι δεν έχουν όπλα, σπάνε ένα τσουκάλι

«προς χαράν του Χριστού και πομπή των Οβραίων».

Με το θόρυβο θέλουν να φοβίσουν και να διώξουν τους δαίμονες,
για να μην αντιδράσουν στην Ανάσταση του Χριστού.

Αμέσως μετά την εκκλησία η νοικοκυρά ζυμώνει την κουλούρα της λαμπρής και
ο άντρας αναλαμβάνει το σφάξιμο του αρνιού.

Ο «πασκάτης ή λαμπριώτης αμνός» έπρεπε να είναι αρσενικός και άσπρος.

Με το αίμα του σταύρωναν την πόρτα του σπιτιού, όπως ήταν και το εβραϊκό
έθιμο,

αλλά και τα μάγουλα των παιδιών.

Εκείνη τη μέρα στέλνονταν και τα δώρα στην πεθερά, στη μνηστή, στη μητέρα.

Το τσουρέκι, το κερι, τα αυγά, τα κουλούρια, ένα τσεμπέρι, μια ποδιά.

Το πασχαλιάτικο κερι της αρραβωνιαστικιάς, στην Κύμη, θα ζύγιζε περίπου
μιάμιση οκά. Ήταν πολύ μακρύ και χειροποίητο. Το τύλιγαν σαν τον πάτο ενός
καλαθιού και άφηναν το φυτίλι όρθιο στο κέντρο.

Πάνω στον πάτο του κεριού, κάρφωναν φλουριά χρυσά ή ψεύτικα, ανάλογα με τα
«έχειτα» του αρραβωνιαστικού, το σκέπαζαν και με διάφανο άσπρο πέπλο

-να βλέπει και ο κόσμος τα φλουριά- και η αρραβωνιαστικιά πήγαινε με αυτό

στην εκκλησία, στην Ανάσταση και την άλλη μέρα, στην Αγάπη.

Και δεν έπρεπε να το χαλάσει, μέχρι το γάμο της.

Απλωμένα στο προσκέφαλο τα ολοκαίνουρια ρούχα της οικογένειας περίμεναν το
βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου και λίγο πριν χτυπήσουν οι καμπάνες τα φόραγαν
και ξεκινούσαν όλοι για την εκκλησία.

Οι νοικοκυρές, στην Ύδρα, λίγο πριν φύγουν, σήκωναν τις κλώσες από τα αυγά

τους για να μην δουλεύουν κι αυτές την ώρα της Ανάστασης.

«Δεύτε λάβετε φως» και με τις άσπρες τους λαμπάδες παίρνουν το Άγιο Φως.

Στα Καλάβρυτα, μάλιστα, τη λαμπάδα τους την ανάβουν κατά οικογένειες και

στην Αθήνα τα κορίτσια έπαιρναν φως μόνο από άντρα, για να παντρευτούν.

Μόλις ακουστεί το «Χριστός Ανέστη» γίνεται πανδαιμόνιο.

«Το καταπέτασμα του ναού εσκίσθη εις δύο... και η γη εσειέσθη...»

λέει το Ευαγγέλιο και

στην Χίο χτυπούν τα στασίδια, στην Κέρκυρα πετάνε από τα παράθυρα και τα μπαλκόνια πήλινα δοχεία, όλοι ανταλλάσσουν ασπασμούς και τσουγκρίζουν τα αυγά τους.

Μόλις γίνει η Ανάσταση, στην ύπαιθρο πάντα, οι πόρτες της εκκλησίας κλείνουν και

ο νεωκόρος, που βρίσκεται πίσω τους, παριστάνει το διάβολο ή τον Άδη.

Έξω από την πόρτα ο παπάς φωνάζει: «Άρατε πύλας!»

Από μέσα ρωτάει ο νεωκόρος: «Ποιος είσαι;»

«Άρχων ισχυρός» του απαντάει και

χτυπάει την πόρτα με το πόδι του, μπαίνει μέσα στην εκκλησία,

κρατώντας το Άγιο Φως και διώχνει με αυτό τον τρόπο το διάβολο.

Σε μερικά μέρη το έθιμο γίνεται την επομένη, στην Αγάπη.

Γυρίζοντας από την Ανάσταση στο σπίτι, σταυρώνουν με το Άγιο Φως το ανώφλι της εξώπορτας και ανάβουν το καντήλι και η φλόγα του δεν πρέπει να σβήσει,

για 40 ολόκληρες μέρες. Με το αναστάσιμο φως καίνε λίγο τα δέντρα

που δεν καρπίζουν και τσουρουφλίζουν τα ζωντανά που

δεν γεννάνε και το λαμπροκέρι το φυλάνε για το ξεμάτιασμα,
τις αρρώστιες, το χαλάζι και τις τρικυμίες.

Στρώνεται το τραπέζι:

μαγειρίτσα, σαλάτα με σαρδέλες, γαλατόπιτα, τυρόπιτα, ψητό της κατσαρόλας.

Πρώτα-πρώτα όμως θα τσουγκρίσουν τα αυγά.

Τη συνήθεια αυτή βρίσκουμε στους Βυζαντινούς, ήδη από το 13ο αιώνα.

«Με τ' αυγό να τ' ανοίξω» έλεγαν, έτρωγαν το αυγό τους και ξεκίναγαν το φαγητό.

Σε μερικά μέρη τρεις μέρες δεν σήκωναν το τραπέζι και

τα ψίχουλα τα έριχναν στα αμπέλια για να έχουν πολύ καρπό.

Ανήμερα το Πάσχα ψήνεται το αρνί στη σούβλα, πολλοί όμως το συνηθίζουν στο φούρνο, γεμιστό με ρύζι, κουκουνάρια και σταφίδες.

Στο ψημένο αρνί ο νοικοκύρης ψάχνει σημάδια στην ωμοπλάτη και

βγάζει μαντεύματα για το σπιτικό του και την πατρίδα.

Λένε όμως ότι το αρνί για να δείξει σημάδια πρέπει τουλάχιστον

δυο βράδια πριν να έχει κοιμηθεί μέσα στο σπίτι.

Το μεσημέρι της Κυριακής του Πάσχα γίνεται η Δεύτερη Ανάσταση. Η Αγάπη.

Για την αγάπη των ανθρώπων σταυρώθηκε ο Χριστός, γι αυτό και το Ευαγγέλιο διαβάζεται σε δώδεκα γλώσσες, συμβολίζοντας την ενότητα των εθνών.

«Το φίλημα της αγάπης» ανταλλάσσουν όλοι οι πιστοί, ενώ ο παπάς τους μοιράζει από ένα κόκκινο αυγό.

Στην «αγάπη» παλιότερα, όσοι ήθελαν, έδιναν όρκο μπροστά

στο Ευαγγέλιο και γίνονταν αδελφοποιοί.

Έδεναν δηλαδή τη φιλία τους με αδελφική αγάπη.

Τη γιορτή του Πάσχα συμπληρώνουν χοροί, αγώνες και κούνιες.

Αμέσως μετά την Αγάπη, στον περίβολο του ναού, στήνεται ο χορός, με πρώτο-πρώτο τον παπά και μετά τους πιστούς, κατά σειρά ηλικίας. Όλοι ντυμένοι με τις γιορτινές τους φορεσιές χόρευαν και τραγουδούσαν.

Τα παλικάρια συναγωνίζονταν στο πήδημα, το τρέξιμο, το λιθάρι, στην άρση των Βαρών -κανένα σακί δηλαδή καλαμπόκι ή κανένα βαρελάκι με νερό- στη διελκυστίνδα

(πιάνονταν ο ένας πίσω από τον άλλο, σε δυο σειρές, και προσπαθούσαν

να τραβήξουν οι μεν τους δε).

Και τα βραβεία των νικητών; Μαντίλια κεντημένα, για τις γυναίκες και τις αρραβωνιαστικιές, λαμπριάτικες κουλούρες, ένα αρνί, μια μυζήθρα ή

το κρασί της μέρας. Και από κοντά τα παιδιά, που δεν ήξεραν πού να πρωτοβρεθούν. Στους χορούς, στους αγώνες ή στις κούνιες που δένονταν λίγο πιο πέρα.

Οι κούνιες ήταν συνέχεια της «αιώρας» των Παρθένων στα «Ανθεστήρια», γιορτή στην αρχαιότητα για την άνοιξη και τα λουλούδια. Με γέλια και τραγούδια έκαναν κούνια πρώτα τα κορίτσια και μετά τα αγόρια. Έθιμο με μαγικό χαρακτήρα στην αρχή, οι κούνιες, που απέβλεπε στην ευφορία, έγινε πηγή χαράς και διασκέδασης για όλους και τα τραγούδια της κούνιας αντιλαλούσαν από άκρη σε άκρη:

«Κουνήσετε τις έμορφες, κουνήσετε τις άσπρες,

κουνήσετε τις λεμονιές, πού 'ναι ανθούς γεμάτες.»

Έθιμα του Πάσχα - ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Πηγή: paidika.gr